

РЕШЕНИЕ

№ 42727

гр. София, 19.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в публично заседание на 21.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ася Тодорова

при участието на секретаря Биляна Кирилова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **11722** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от Административнопроцесуалния кодекс във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], представявано от Управлятеля В. Г. С., подадена чрез адв. Д. П. и адв. И. Ц., съдебен адрес: [населено място], [улица], с която са представени кумулативно обективно съединени искове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ във връзка с чл. 203 от АПК, в условие на евентуалност чл. 2в, ал. 1 от ЗОДОВ, срещу Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ), представляващи пропуснати ползи в размер на разликата между реализираните от ищеща приходи от премии, изплатени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) и приходите, които ищещът би получил, ако КЕВР беше изпълнила законовото си задължение да измени определените премии за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г. в общ размер от 171 072,65 лева, от които главница в размер на 160 332,51 лева и 10 740,14 лева законна лихва за забава, ведно със законната лихва върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на дължимите суми, подробно описани в исковата молба, както следва:

- пропуснати ползи в размер на 12 852,27 лева без ДДС – обезщетение за претърпени вреди от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.01.2024 г. – 31.01.2024 г., формирани като произведение на произведеното и продадено от ищеща количество електрическа енергия по

разликата между премията от 448,84 лева/МВтч и премията, която е следвало, а не е определена от КЕВР в размер на 515,41 лева/МВтч, ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 325,66 лева, считано от 01.03.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;

- пропуснати ползи в размер на 18 178,40 лева – обезщетение за претърпени вреди от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.02.2024 г. – 29.02.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 659,16 лева, считано от 01.04.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- пропуснати ползи в размер на 24 583,50 лева – обезщетение за претърпени вреди от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.03.2024 г. – 31.03.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 961,26 лева, считано от 01.05.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- пропуснати ползи в размер на 30 721,52 лева – обезщетение за претърпени вреди от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.04.2024 г. – 30.04.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 2 086,13 лева, считано от 01.06.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- пропуснати ползи в размер на 34 254,26 лева – обезщетение за претърпени вреди от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.05.2024 г. – 31.05.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 932,39 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- пропуснати ползи в размер на 39 742,56 лева – обезщетение за претърпени вреди от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.06.2024 г. – 30.06.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 775,54 лева, считано от 01.08.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- законна лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба – 26.11.2024 г. до датата на окончателното изплащане на претендираните обезщетения.

В исковата молба се твърди, че „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД притежава фотоволтаична електрическа централа с инсталirана мощност от 3,552 МВт, разположена в ПИ 038033, местност „Кавак дере“ в землището на [населено място], [община] (ФЕЦ „ЕКО ДРАЧЕВО“), въведена в експлоатация на три етапа. С Разрешение за ползване № ДК-07-ЮИР-18/10.08.2010 г., издадено от Началник на РДНСК – Югоизточен район са въведени в експлоатация етап едно и етап две. С Разрешение за ползване № ДК-07-ЮИР-39/31.08.2010 г., издадено от Началник на РДНСК – Югоизточен район е въведен в експлоатация етап 3. ФЕЦ „ЕКО ДРАЧЕВО“ е въведена в експлоатация преди влизане в сила на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ). В този смисъл се сочи, че съгласно § 7, ал. 1 от ПЗР на ЗЕВИ за енергийни обекти, с изключение на водоелектрически централи с обща инсталirана мощност над 10 MW, въведени в експлоатация към датата на влизане в сила на закона, дългосрочните договори за изкупуване на електрическата енергия от възобновяеми източници запазват действието си, като преференциалната цена за изкупуване е действаща към датата на влизане в сила на закона. Ал. 3 и ал. 4 на същия текст регламентират, че цената по ал. 1 и 2 е еднаква за целия срок на действие на договора за изкупуване, когато енергийният обект се въвежда в експлоатация на един етап (ал. 3), сроковете за задължително изкупуване за съществуващите производители на електрическа енергия от възобновяеми източници, с изключение на водоелектрически енергийни обекти с инсталirана мощност над 10 MW, са предвидените в § 3, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на отменения Закон за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата. Съгласно § 3, ал. 1 от ПЗР на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата (отм.) срокът на договорите е 25 години. Посочено е, че ФЕЦ „ЕКО ДРАЧЕВО“ има

сключен договор за изкупуване на електрическа енергия с „ЕВН БЪЛГАРИЯ ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ“ АД № 105 от 10.06.2010 г. за срок от 25 години при преференциална цена 728,29 лева/МВтч, определена с Решение № Ц-18 от 31.03.2010 г. на КЕВР. Този договор е прекратен от 01.07.2019 г. с влизане в сила на Договор за компенсиране с премии, склучен с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, на основание § 34, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ, със срок до 10.08.2035 г. Съгласно § 34, ал. 1 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ в срок до 31 август 2019 г. производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 1 MW до 4 MW на енергийни обекти склучват с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ договор за компенсиране с премия за произведените от тях количества електрическа енергия до размера на определеното им нетно специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което е определена преференциалната им цена. Договорите влизат в сила не по-късно от 1 октомври 2019 г. Уточнено е, че размерът на премията по Договора за премия се определя на основание § 34, ал. 2 от ЗИД на ЗЕ като разлика между определената до влизане в сила на ПЗР към ЗИД на ЗЕ преференциална цена – 699,11 лева/МВтч и определената прогнозна пазарна цена за електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник, както и че за периода 01.07.2023 г. – 30.06.2024 г. определената от КЕВР премия, приложима за ФЕЦ „ЕКО ДРАЧЕВО“, е в размер на 448,84 лева/МВтч. Сочи се в исковата молба, че разпоредбата на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ вменява на Комисията за енергийно и водно регулиране задължение да измени определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия, разпоредбата е изменена, в сила от 13.10.2023 г., като до изменението е била налице възможност на КЕВР да измени определените премии, докато считано от тази дата КЕВР вече е задължена да приеме решение за промяна на определените премии при съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена на базов товар спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия период. Съгласно П.. 1, т. 16а от ДР на НРЦЕЕ съществено изменение е налице, ако то е в размер на над 15%. Според твърденията на ищеща е било налице такова съществено изменение, но въпреки това КЕВР не е изпълнила задължението си за изменение на премията съобразно изменението на прогнозната пазарна цена. Според изложеното в исковата молба вредите представляват пропуснати ползи от незаконосъобразното бездействие на КЕВР да изпълни законовото си задължение да измени определената премия с Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г. поради настъпилото съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия, представляващи получени премии в понисък размер за произведената и продадена на българската независима енергийна борса електрическа енергия. Сочи се очевидна и непосредствена причинно-следствена връзка между незаконосъобразното бездействие на КЕВР и настъпилите за дружеството имуществени вреди, тъй като, ако КЕВР беше изпълнила задължението си да определи нови премии, дължими в полза на производителите на електрическа енергия от слънчева енергия, считано от 01.01.2024 г., за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г. дружеството е следвало да получава премия в размер на 515,41 лева, а не в размер на 448,84 лева, определена с Решение № Ц013 от 30.06.2023 г. Размерът на пропуснатите ползи се изразява в стойността на осуетеното вследствие на незаконосъобразното бездействие на органа конкретно увеличение на имуществото, което се явява чистият пропуснат приход от реализация на електрическа енергия на ищеща. Сочи се, че експлоатираната от ищеща ФЕЦ реално е произвела и продала на организиран борсов пазар, чрез

търговец на електрическа енергия, количествата електрическа енергия, за които се претендира обезщетение за вреди, в този смисъл вредите под формата на пропуснати ползи са напълно реални, а не хипотетични. В исковата молба е посочено, че ищещът има сключен с „ЕВН ТРЕЙДИНГ САУТ ИЙСТ ЮРЪП“ ЕАД, което дружество е лицензиран търговец на електрическа енергия и координатор на стандартна балансираща група, договор за изкупуване на електрическа енергия от 05.06.2023 г. със срок до 30.06.2024 г., като договорът е сключен на основание чл. 100, ал. 6 от ЗЕ и чл. 11, т. 17 от Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ), като за същия срок е и договорът за балансиране. Предвид законодателното изменение на чл. 31, ал. 1, т. 5 от ЗЕВИ (в сила от 24.07.2015 г.) произведената от ищеща електрическа енергия се изкупува и премията се заплаща от ФСЕС до размера на нетното специфично количество, което по смисъла на П.. 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ е средногодишно производство на електрическа енергия от 1 kW инсталirана мощност съгласно решението на КЕВР за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди. Нетното специфично количество електрическа енергия е 1 302 kWh при определена цена 699,11 лева/MWh, без ДДС за електрически централи над 5 kW, каквато е процесната (Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. въз основа на Решение № Ц-10/30.03.2011 г.), в този смисъл до достигане на нетното специфично производство ФСЕС дължи премия на производителите. Твърди се, че ФЕЦ „ЕКО ДРАЧЕВО“ не е достигнала нетно специфично производство на електрическа енергия от 1 302 kWh. За произведеното количество енергия за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г. ищещът е получил премии по договора за премии. За произведеното и продадено количество ищещът вече е извършил всички необходими за производството разходи (преки и непреки). Във връзка с горното се твърди, че пропуснатите ползи са формирани като произведение на произведеното и продадено от ищеща количество електрическа енергия по разликата между премията от 448,84 лева/МВтч, без ДДС и премията, която е следвало, а не е определена от КЕВР в размер на 515,41 лева/МВтч за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., като именно разликата между реализираните от ищеща приходи от премии, изплатени от ФСЕС и приходите, които би получил ищещът, ако КЕВР беше изпълнил законовото си задължение да измени определените премии, представлява чистата пропусната полза за дружеството, тъй като дружеството, без да извършва допълнителни разходи, би увеличило патrimonиума си с тази разлика.

При условие на евентуалност е предявен иск на основание чл. 2в, ал. 1, т. 1 във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Твърди, че в конкретния случай не е налице противоречие на националното право с правото на ЕС, а с бездействието си по отношение на промяната на премиите за производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници КЕВР е нарушила ключови разпоредби от правото на ЕС, което е довело и до накърняване на основни принципи като правната сигурност и защитата на оправданите правни очаквания, нарушаване правото на Европейския съюз (ЕС). Твърди се пряко нарушение на чл. 4, параграф 3 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, съгласно който държавите членки са задължени да въведат ефективни схеми за подпомагане на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници, които да гарантират интегрирането на ВЕИ в енергийния пазар, като реагират на ценови сигнали и определят адекватни премии, които да стимулират производителите на ВЕИ да реагират на пазарните условия и да максимизират своите пазарни приходи. В този смисъл с незаконосъобразното си бездействие КЕВР не е изпълнила това задължение. Сочи се пряко нарушение на чл. 6, параграф 1 и 2 на Директива 2018/2001, които задължават държавите-членки да гарантират, че равнището на подпомагане за производителите на ВЕИ не се намалява по начин, който застрашава икономическата жизнеспособност на проектите, тъй като липсата на

актуализиране на премиите води до фактическо намаление на подпомагането, ищецът не получава справедливата компенсация, която би трябвало да отразява пазарните реалности. Сочи се нарушение на принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания. Във връзка с горното се твърди, че в конкретния случай е налице достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС, нарушената правна норма предоставя права на частноправни субекти – в случая производителите на електрическа енергия от ВЕИ, пряка причинно-следствена връзка между нарушенето и претърпените вреди – бездействието на КЕВР е пряка причина за имуществените вреди на ищеща, които включват пропуснати ползи от намалени приходи.

В съдебно заседание и в депозирана по делото писмена защита, ищецът, чрез процесуалните си представители по пълномощие, поддържа исковата молба. Излагат се съображения, че в конкретния случай са налице и са доказани в условията на пълно и главно доказване всички условия за ангажиране отговорността на административния орган по ЗОДОВ - безспорно в хода на съдебното производство е установено незаконосъобразно бездействие на административния орган за иницииране на производство по изменение на премиите, съответно определяне на нови премии при безспорно установено наличие на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответния период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов товар, тъй като съгласно основното заключение на вещото лице по назначената съдебно-икономическа експертиза по делото е налице отклонение от 27,7 %, което очертаava неизпълнението на законовото задължение на органа по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ. Моментът, в който КЕВР е следвало да измени дължимата на ищеща премия, е 01.01.2024 г., тъй като към 13.10.2023 г. вече е било налице възникнало задължение на административния орган по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ. Т.е. липсата на издаден административен акт очертаava именно бездействието на органа да предприеме определените в закона действия – в случая да инициира производство по издаване на административен акт, досежно приемане на ново решение за изменение на премиите. Сочи се, че негативният ефект в патrimoniума на ищеща е в пряка последица от бездействието на КЕВР да определи нови премии, считано от 01.01.2024 г., налице е очевидна и непосредствена причинно-следствена връзка между тях, вредите под формата на пропуснати ползи са напълно реални, а не хипотетични, като конкретният размер на претендирания обезщетение е определен с приетата в ОСЗ на 15.07.2025 г. основна съдебно-икономическа експертиза в отговор на въпрос № 5, дължимите законни лихви са претендирани, считано от 01.07.2024 г. в съответствие с разрешението, дадено в Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 г. по тълк.дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС. Претендира се присъждане на разноски съгласно списък, който се представя.

Ответникът, Комисия за енергийно и водно регулиране, в писмен отговор на исковата молба, в съдебно заседание и в депозирани по делото писмени бележки, чрез процесуален представител по пълномощие надлежно упълномощен юрисконсулт, изразява становище, че предявените кумулативно обективно съединени искове по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са допустими, но неоснователни и недоказани по основание и размер. В случая от доказателствата по делото се установява, че не са налице предпоставките за ангажиране на отговорността на административния орган КЕВР, тъй като не е осъществен фактическият състав на отговорността по ЗОДОВ. Излага подробни съображения за липса на незаконосъобразно бездействие поради липса на нормативноустановено задължение за извършване на действия. Сочи, че, за да има задължение за КЕВР да постанови решение за изменение на определените премии, административният орган следва да действа при условията на обвързана компетентност - тоест Комисията да не разполага с избор дали да действа или не, да не разполага с равностойни

варианти как да действа, а да е обвързана от конкретни параметри, при постигането на които да е задължена да издаде решение. Твърди, че в случая КЕВР не действа при условия на обвързана компетентност, а при оперативна самостоятелност и едва при наличие на конкретни параметри и срокове, в които административният орган трябва да се произнесе, може да възникне задължение за действие, съответно би възникнало незаконосъобразно бездействие. Решението на КЕВР дали да измени приетите за регуляторния/ценови период (единогодишен период с начало 01.07. и край 30.06. на следващата година) е изцяло в оперативната самостоятелност на административния орган и това разбиране не се променя с редакцията на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, в сила от 13.10.2023 г. Правната норма е тази, която определя за всеки конкретен случай при какви условия и в какви граници следва да действа административният орган. С промените на закона, в сила от 13.10.2023 г., нормата на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ единствено се прецизира, така че да очертава ясно предпоставките, при които КЕВР изменя премиите. Видно от използваната формулировка в чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ в настоящата си редакция административният орган следва да постанови административен акт - решение за изменение на премиите при наличието на определени предпоставки: да е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. При осъществяването на хипотезата, обаче, за Комисията е налице единствено ограничение на честотата на действие (не по-често от веднъж на 6 месеца в рамките на регуляторния/ценови период от 30.06. до 01.07. на следващата година), а не задължение за предприемане на действия след изтичането на определен период. Сочи се съответствие на разпоредбата на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ с нормите на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета за насърчаване използването на енергия от възновяващи източници (Директива (ЕС). Сочи се, че в конкретния случай не е налице отменено по надлежния ред бездействие, попадащо в обхвата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Твърди се, също така, че по делото по безспорен начин е установено, че не е осъществен фактическият състав за изменение на премиите съгласно нормата на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, тъй като не е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответния период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от регуляторния/ценови период. Сочи се, че съгласно приетото по делото допълнително заключение на вештото лице до м.11.2023 г. отклонението от определената от КЕВР прогнозна преференциална цена за борсов товар от 01.07.2023 г. спрямо постигнатата цена на пазар „Ден напред“ на Българска независима енергийна борса до м.11.2023 г. и прогнозната цена за оставащия срок от периода първо полугодие на 2024 г. е 14,6%, което отклонение не се определя като съществено съгласно изискването на П.. 16а от ДР на НРЦЕЕ. В този смисъл производство по изменение не е следвало да започне и няма как да има завършено производство към 01.01.2024 г. с изменена прогнозна пазарна цена и изменени премии, ако такова не е започнало. В този смисъл, дори и да се приеме, че към края на м.декември 2023 г. е имало основание да започне производство, началният период, от който ще влязат в сила новите премии няма как да е 01.01.2024 г. Оспорва се и наличието на вреди, които се претендират под формата на пропуснати ползи. Оспорва се и размерът на претендирани вреди както по отношение на периода, за който се претендират, така и по отношение начина на определянето им. Премиите се определят като разлика между преференциалната цена на обекта и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от ВИ (за всяка категория производител), като всяко решение влиза в сила от датата на приемането му, съответно за регулярен/ценови период или до следващ такъв, в този смисъл самият механизъм на компенсиране изключва абсолютно точна корелация между премиите и преференциалните цени, определени за дадена категория ВИ производител. Доколкото при определяне на премиите

се анализират и редица други фактори, е налице несигурност както относно настъпването на вреди, така и относно конкретния им размер. Изложени са съображения, че, дори и да се приеме, че с разпоредбата на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, в сила от 13.10.2023 г., е създадено задължение на КЕВР да приеме решение за промяна на премиите, логично и правно издържано е шестмесечният срок да се брои от датата на влизане в сила на закона – 13.10.2023 г., а не по-рано – от 01.07.2023 г., в този смисъл срокът от минимум шест месеца следва да се спазва от датата на влизане в сила на новата разпоредба, за да се гарантира, че първото решение на КЕВР ще се основава на периодична оценка, започваща от 13.10.2023 г., което води до извода, че първата възможна промяна в премиите е можело да бъде направена едва на 13.04.2024 г., в този смисъл ищещът би могъл да претендира вреди само и единствено за периода от 01.05.2024 г. до 30.06.2024 г. в размер на 100 301,08 (л. 10 от допълнителното заключение) и лихви в размер на 5 015,75 лева. Същевременно на 30.06.2024 г. Комисията е приела Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г., в сила от 01.07.2024 г., с което е определила нови премии. Сочи се, също така, че, в случай, че се приеме, че вредите са реално претърпени за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г. при определяне на техния размер следва да се вземе предвид допълнителното заключение на вещото лице – 95 645,76 лева, съответно лихви в размер на 6 370,73 лева (л. 15 – л. 16 от допълнителното заключение), тъй като няма сигурност какви данни КЕВР ще използва в случай, че следва да се изменя прогнозната пазарна цена. В този смисъл е формулиран изводът, че по ЗОДОВ не могат да се претендират вреди от несигурни събития, защото същите следва да са ясно и точно определени по основание и размер. Иска се от съда да отхвърли изцяло предявените кумулативно обективно съединени искове срещу Комисията за енергийно и водно регулиране. Претендира се присъждане на разноски съгласно списък, който се представя. Относно евентуално предявените искове на основание чл. 2в от ЗОДОВ ответникът излага становище за недопустимост и неоснователност. Сочи се, че в случая не са налице и предпоставките по чл. 2в от ЗОДОВ за ангажиране отговорността на държавата. Разпоредбите на чл. 4, пар. 3 и чл. 6, пар. 1 и пар. 2 от Директива 2018/2001 не предоставят права на частноправни субекти, не съдържат права с достатъчно определено съдържание, поставените със същите цели е въпрос, оставлен на държавите-членки, не се посочва конкретният начин за постигането им. В този смисъл се твърди, че не е налице достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС. Оспорва се твърдението за нарушение на принципа на оправданите правни очаквания.

С протоколно определение от 21.10.2025 г. на основание чл. 214, ал. 1, изр. 3 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК съдът е допуснал изменение на размера на предявените искове съгласно представена молба в съдебно заседание, а именно увеличение на размера на заявените обективно кумулативно съединени искове в размер от 187 150,20 лева, както следва:

- 14 199,01 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.01.2024 г. – 31.01.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 800,99 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- 20 084,61 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.02.2024 г. – 29.02.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 133 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- 27 147,33 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.03.2024 г. – 31.03.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 531,42 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба 26.11.2024 г.;

- 33 989,34 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.04.2024 г. – 30.04.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 917,39 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- 37 814,98 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.05.2024 г. – 31.05.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 2 133,20 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- 43 921,29 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.06.2024 г. – 30.06.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 2 477,66 лева, считано от 01.08.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- законна лихва върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба – 26.11.2024 г. до датата на окончательното изплащане на претендираните обезщетения.

Участващият по делото прокурор от Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност и доказаност на исковите претенции.

По делото са приети писмени доказателства, приобщени са заключения по назначените основна и допълнителна съдебно-икономическа експертиза.

Административен съд София – град, след като взе предвид наведените от страните доводи и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Не се спори по делото, че „ЕКО ДРАЧЕВО“ притежава фотоволтаична електрическа централа с инсталирана мощност от 3,552 МВт, разположена в ПИ 038033, местност „Кавак дере“ в землището на [населено място], [община] (ФЕЦ „ЕКО ДРАЧЕВО“), въведена в експлоатация на три етапа. С Разрешение за ползване № ДК-07-ЮИР-18/10.08.2010 г., издадено от Началник на РДНСК – Югоизточен район са въведени в експлоатация етап едно и етап две. С Разрешение за ползване № ДК-07-ЮИР-39/31.08.2010 г., издадено от Началник на РДНСК – Югоизточен район е въведен в експлоатация етап 3.

Произвежданата от дружеството електрическа енергия чрез ФЕЦ „ЕКО ДРАЧЕВО“ е изкупувана съгласно договор за изкупуване на електрическа енергия с „ЕВН БЪЛГАРИЯ ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ“ АД № 105 от 10.06.2010 г. за срок от 25 години при преференциална цена 728,29 лева/МВтч, определена с Решение № Ц-18 от 31.03.2010 г. на КЕВР, който договор е прекратен от 01.07.2019 г. с влизане в сила на Договор за компенсиране с премии, склучен с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ на основание § 34, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ. Ищецът има склучен договор за покупко-продажба на електрическа енергия от 05.06.2023 г. с „ЕВН ТРЕЙДИНГ САУТ ИЙСТ ЮРЪП“ ЕАД (лицензиран търговец на електрическа енергия и координатор на стандартна балансираща група) със срок на действие до 30.06.2024 г. Договорът за покупко-продажба на електрическа енергия е склучен на основание чл. 100, ал. 6 от ЗЕ и чл. 11, т. 17 от Правила за търговия с електрическа енергия. Не се спори по делото, че експлоатираната от ищеща фотоволтаична електрическа централа е произвела електрическа енергия и произведената електрическата енергия от ищеща чрез ФЕЦ „ЕКО ДРАЧЕВО“ е продадена на организиран борсов пазар чрез търговец на електрическа енергия.

Не се спори по делото, че ищещът е склучил Договор за компенсиране с премии № ВЕИ-144 от 27.06.2019 г. с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ на основание § 34, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ, със срок на валидност до 10.08.2035 г., по силата на който дружеството получава премии за произведеното количество електрическа енергия от собствения си ФЕЦ, включително

и за периода 01.01.2024 г. и 30.06.2024 г. Съгласно договора размерът на премията се определя като разлика между определената до влизане в сила на ЗИД на ЗЕ преференциална цена, съответно актуализирана преференциална цена на обекта и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възстановяими източници в зависимост от първичния енергиен източник. За процесния период от 01.01.2024 г. – 30.06.2024 г. ФЕЦ „ЕКО ДРАЧЕВО“ не е достигнала нетно специфично производство на електрическа енергия от 1 302 kWh. Установено е, че за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г. от „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД не е достигнато нетно специфично производство и премия се дължи за всички количества за периода 01.01.2024 г. – 30.06.2024 г. Не се спори, че „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД е получавало премии за произведеното количество електрическа енергия от собствения си ФЕЦ, включително и за процесния период 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. Приложимата преференциална цена за определяне на премията е 699,11 лева/МВтч.

С Решение № Ц-13/30.06.2023 г., поправено за явни фактически грешки с Решение № ФГ-3 от 25.10.2023 г., КЕВР е определила прогнозна пазарна цена в зависимост от първичния енергиен източник за този период за производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия в размер на 250,27 лева/MWh. Със същото Решение № Ц-13/30.06.2023 г. Комисията е определила премии за производителите като разлика между приложимата преференциална цена (за „ЕКО ДРАЧЕВО“ в размер на 699,11 лева/МВтч) и прогнозната пазарна цена за съответната група (250,27 лева/МВтч - изчислена на база определената от КЕВР със същото решение прогнозна пазарна цена за базов товар за предстоящия регулаторен период в размер на 256,37 лева/МВтч и коефициента за групата 0,97619). Определената от КЕВР с Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г. премия за ищеца е в размер на 448,84 лева/МВт.

Установява се, в това число и от заключението по назначената по делото основна съдебно-икономическа експертиза, че за месец януари 2024 г. за 193 МВтч ищецът е получил премии в размер на 86 626,12 лева, за месец февруари 2024 г. за 273 МВтч е получил премии в размер на 122 533,32 лева, за месец март 2024 г. за 369 МВтч е получил премии в размер на 165 621,96 лева, за месец април 2024 г. за 462 МВтч е получил премии в размер на 207 364,08 лева, за месец май 2024 г. за 514 МВтч е получил премии в размер на 230 703,76 лева, за месец юни 2024 г. за 597 МВтч е получил премии в размер на 267 957,48 лева.

Между страните не е спорно и е установено от събранието по делото доказателства, че в исковия период не е налице изменение на определената от Комисията с Решение Ц-13/30.06.2023 г. премия в размер на 448,84 лева/МВтч. Това е сторено с Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г. С Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г. на КЕВР е направено изискуемото от чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ изменение на премиите.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Предявените главни искове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, при условие на евентуалност чл. 2в, ал. 1, т. 1 от ЗОДОВ във връзка с чл. 4, §3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), са допустими. Процесуалната легитимация на двете настремни страни следва единствено от правното твърдение на ищеца. Тя се обуславя от заявената от ищеца принадлежност на спорното материално право - от претендиралото или отричано от ищеца право. Поради това при проверката дали искът е предявен от и срещу надлежна страна, съдът изхожда от правото, което се претендира или отрича с исковата молба. За да бъде едно лице субект на процесуални правоотношения като страна, е необходимо то да съществува към момента на завеждане на иска и да притежава процесуална правоспособност. Това е условие за допустимост на исковия процес, доколкото не може да възникне процесуално правоотношение по отношение на лице, което не съществува или не притежава процесуална правоспособност. Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал.

1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконови нормативни актове. Според ал. 2 на същата разпоредба исковете по ал. 1 се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс, а именно по правилата на глава единадесета, чл. 203 и сл. В чл. 204 от АПК са регламентирани условията за допустимост на предявения иск, като според ал. 4 когато вредите се претендират от незаконосъобразно бездействие, както е в настоящия случай, незаконосъобразността му се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението. Разпоредбата на чл. 2в от ЗОДОВ (ДВ, бр. 94 от 2019 г.) урежда ред за разглеждане на искове срещу държавата за вреди от нарушения на правото на Европейския съюз (ЕС). Съгласно чл. 2в, ал. 1, т. 1 ЗОДОВ административните съдилища притежават компетентност да решават спорове, при които се твърди, че вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз за вреди по чл. 1, ал. 1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд. Тези искове се разглеждат по реда на АПК. Пасивната процесуална правоспособност по исковете за обезщетения по ЗОДОВ е ограничена от разпоредбата на чл. 205 от АПК във връзка с чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ, която предвижда, че искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Дали вредите са причинени от административна дейност и дали са причинени от заявения с исковата молба ответник са въпроси, свързани с основателността, а не с допустимостта на иска. Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая това е Комисията за енергийно и водно регулиране (KEBP), която съгласно чл. 10, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) е юридическо лице. Съгласно т. 2 от ТП № 2/2014 от 19.05.2015 г. на ОС на Гражданската колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС разграничителният критерий за приложимия правен ред (ЗОДОВ или чл. 45-49 от ЗЗД) при претенции за вреди от дейност на органи, които не са част от изпълнителната власт (съгласно чл. 10 ал. 3 от ЗЕ при осъществяване на своите правомощия КЕБР е независима от изпълнителната власт) е основният характер на дейността на органа, от чийто актове, действия или бездействия са причинени вредите. Когато вредите са причинени при или повод изпълнение на административна дейност, компетентни са административните съдилища. Без съмнение КЕБР е натоварена с изключителна компетентност да регулира дейностите в енергетиката и във водоснабдяването и канализацията съгласно чл. 10 ал. 1 от ЗЕ. Съгласно разпоредбата на чл. 203 от АПК гражданините и юридическите лица могат да предявят искове за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Съгласно препращащата норма на чл. 203, ал. 2 от АПК при празноти субсидиарно се прилагат правилата на ЗОДОВ. В случая, с оглед изложените твърдения в исковата молба, следва да се приеме, че се претендира присъждане на обезщетение за вреди, настъпили от незаконосъобразно бездействие на административен орган, а именно – неизпълнение на задължението по чл. 31б, ал. 2 (в сила от 13.10.2023 г.) от ЗЕ, съгласно която разпоредба КЕБР изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Правната квалификация на иска почива на фактите и обстоятелствата, послужили като основание за завеждането му от

ищеща. Всички въпроси за тяхното обективно проявление са свързани с основателността на претенцията, а не обуславят нейната допустимост. Затова от самата претенция на ищеща за настъпили вреди от незаконно бездействие на КЕВР и възникналият в тази връзка правен спор, който може да бъде разрешен само по съдебен ред, произтича правният интерес от предявяването и поддържането на предявения иск по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

В случая съдът намира, че предявените искове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, при условие на евентуалност чл. 2в, ал. 1, т. 1 от ЗОДОВ във връзка с чл. 4, §3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), са допустими, като предявени от лице, претендиращо имуществени вреди в резултат на незаконосъобразно бездействие на ответника и са подсъдни на Административен съд София-град съобразно чл. 7 от ЗОДОВ.

Относно основателността на исковите претенции с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ съдът намира следното:

Предявеният иск за обезщетение се основава на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Разпоредбата, както бе посочено и по-горе, въвежда отговорност за държавата и общините за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност, като предвижда исковете да се разглеждат по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Горните две разпоредби съответстват и доразвиват предвиденото в нормата на чл. 7 от Конституцията на РБ, според която държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за причинени вреди е обективна. Обективният характер на отговорността означава, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които вреди са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са причинени виновно от тях. Вредата представлява накърняване имуществото на правните субекти или на техни неимуществени блага. Когато е засегнат патrimoniumът на едно лице, вредата е имуществена. Тя се състои в претърпяна загуба или пропусната полза. Неимуществените вреди представляват сериозно засягане на личността и достойнството на гражданина, изразяващо се в търпене на болки и преживяване на страдания. Границите на отговорността се разпростират до вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществени права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като „пряка и непосредствена“ е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно – следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат.

За да възникне правото на обезщетение е необходимо да са налице едновременно няколко предпоставки: 1. незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице по повод осъществяваната от него административна дейност; 2. вреда от този акт, действие или бездействие на администрацията; 3.

причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и настъпили вредоносен резултат. За да бъдат основателни исковете за имуществени и неимуществени вреди, следва доказването на фактите от хипотезата на правната норма да е пълно, съобразно чл. 154, ал. 1 от ГПК. Доказателствената тежест за установяване наличието на всичките три предпоставки е върху ищеща, т.е. страната, която търси присъждане на обезщетение за претърпените вреди. Тежестта на доказване на всички правопораждащи елементи от фактическия състав на предявения иск е на ищеща, като съдът следва да приеме за ненастъпили тези от тях, които са останали недоказани. Изискването за кумулативност на тези условия се изразява в това, че липсата на което и да е от тях води до непълнота на сложния фактически състав, поради което не може да се реализира отговорността на държавата или общините по предвидения специален ред, т.е. липсата на който и да е елемент от фактическия състав предпоставя неоснователност на исковата претенция по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

В конкретния случай, както бе посочено и по-горе, исковата претенция се основава на незаконосъобразно бездействие на административен орган при и по повод изпълнение на административна дейност – нарушение на разпоредбите на чл. 31б, ал. 2 (в сила от 13.10.2023 г.) от Закона за енергетиката, съгласно която разпоредба КЕВР изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

Първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по ЗОДОВ – незаконосъобразното бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод изпълнение на административна дейност е налице само, когато е налице бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Съобразно приложимата правна уредба и непротиворечивата съдебна практика на ВАС незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на действия в противоречие с предписано от императивна правна норма задължение. Бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на закона. Преценката за наличие на бездействие следва да бъде направена при анализ на нормативно установено задължение или възможност за действие. Незаконосъобразното бездействие може да бъде бездействие, изразяващо се в неизвършване на фактическо действие, което органът или длъжностното лице са задължени да извършат по силата на закон или бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Задълженията като длъжими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактно, а конкретно регламентирани в Конституцията, законови и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се ограничи кога тяхното неизпълнение влече последиците на чл. 1 от ЗОДОВ. Законът има предвид фактически действия или бездействия, каквито са хипотезите на чл. 256 от АПК. Целта на закона е да се обхване цялата административна дейност, всички действия и бездействия, които са извършени в нарушения на правилата за упражняване на административна дейност. Т.е. по смисъла на този закон незаконосъобразни са и онези „неоснователни“ действия по чл. 250 от АПК, които са осъществени без да се основават на административен акт или закон, както и „неоснователни“ бездействия по чл. 256 от АПК, т.е. неизвършване на фактически действия, които административният орган е длъжен да извърши по силата на закона. Редно е да се отбележи, че законът не определя изрично кои действия са правни и кои – фактически. Липсва и легален критерий, въз основа на който да бъде направено такова разграничение. В съдебната

практика често се застъпва разбирането, че т.нар. правни действия са волеизявленията на административните органи, т.е. административните актове. Бездействието на органа може да се изразява както във фактически, така и в правни действия в зависимост от съответното задължение, което този орган има по закон. Разликата на действията и бездействията с административните актовете е, че при действията и бездействията липсва изявление на воля, изискваща подчинение. Тук въздействието върху правата и законните интереси е пряко, а не опосредено от подчиняване на властическо предписание от държавен или общински административен орган. В мотивите на решение № 10568/2018 г., постановено по адм. д. № 9045/2017 г. по описа на Върховен административен съд е посочено „Законодателят е употребил понятието фактическо действие, за да го отличи от волеизявленето на административния орган. Фактическото действие също може да бъде юридическо (правно) действие, както и волеизявленето на административния орган, т.е. законодателят да му е придал правно значение, да го е направил юридически факт. Но фактическото действие не регулира правоотношения, то не създава правило за поведение. Това прави волеизявленето на административния орган. Следва да се прави разлика между фактическо действие, на което законодателят е придал правно значение, т.е. направил го е юридически факт, и фактическо действие, което не е юридически факт, т.е. не е предмет на регулиране от правото.“. В Решение № 2914 от 20.03.2025 г., постановено по адм. д. № 9719/2024 г. на Върховен административен съд е посочено, че под незаконосъобразно бездействие следва да се разбира „дължими по силата на закона фактически действия, включително и действия, за които по смисъла на чл. 21 от АПК органът постановява индивидуален административен акт, както и фактически действия, които са административна услуга по смисъла на § 1, т. 2, б. „в“, „г“ и „д“ от Закона за администрацията. В този смисъл и в Решение № 409/16.01.2025 г., постановено по адм. д. № 6988/2024 на ВАС е формулиран извод, че „Максималната ширина на приложение на ЗОДОВ позволява да се претендират вреди както от незаконосъобразни фактически, така и от правни действия. Правните действия също могат да се намират в пряка връзка или причинно - следствена верига с вредоносен резултат.“ В този смисъл все по-често срещани са случаите в съдебната практика, при които административни органи са задължавани по реда на чл. 256, ал. 1 от АПК да изпълнят свое пряко произтичащо от закона задължение за издаване на административен акт, т.е. за извършване на правно действие, в този смисъл са и изричните мотиви на решение № 1950/2020 г., постановено по адм.д. № 2432/2018 г. на ВАС „Не може да се приеме и разбирането на съда, че разпоредбата на чл. 257, ал. 1 АПК (отм.), възпроизведена в действащата разпоредба на чл. 256, ал. 1 от АПК, има предвид само фактически действия. Бездействието на органа може да се изразява както във фактически, така и в правни действия в зависимост от съответното задължение, което този орган има по закон.“ Подобно тълкуване е в съответствие с отговора на въпроса как в случая административният орган ще бъде задължен да изпълни своето задължение и по какъв начин следва да се извърши обезщетение от незаконосъобразно неизпълнение. Ако се възприеме разбирането, че защитата по реда на ЗОДОВ е неприложима, тъй като същата е ограничена до случаите на неизпълнение на задължения с фактически действия, то на практика ред за защита на заинтересованите лица липсва. На практика се стига до ситуация, в която от волята на административния орган ще зависи дали и кога законът, приет от законодателната власт, ще бъде приведен в действие. Именно с оглед на това, непочиващото на текста на разпоредбата рестриктивно тълкуване на чл. 256, ал. 1 от АПК поставя под въпрос правната сигурност и приложението на принципа за законност по чл. 4 от АПК. В този смисъл е и решение № 1791 от 09.02.2018 г., постановено по адм.д. № 8904/2016 г. по описа на Върховен административен съд, в което е формулиран извод „Настоящият съдебен състав намира, че в случая е налице незаконосъобразно бездействие от

страна на задължения административен орган – ДКЕВР (KEVR), свързано с неизпълнение на правомощия по упражняване на контрол и издаване на задължителни предписания за поведение или налагане на санкции на дружеството по реда на глава тринадесета и четиринадесета от Закон за енергетиката... Касае се за непредприемане на фактически действия по издаване на акт, насочен към стимулиране на задълженото по закон лице да предприеме адекватни действия по свързване на имота на ищците към електрическата мрежа. Законодателят е въвел възможност за въздействие на KEVR по отношение на лицата, задължени по Закона за енергетиката да спазват определено поведение, насочено към защита интересите на потребителите на електрическа енергия... С оглед защита на обществения интерес е създаден и контролно – регуляторен режим, при който компетентния орган разполага с достатъчно по брой и интензитет инструменти за въздействие върху дружествата доставчици, в това число даване на задължителни указания, прилагането на принудителни административни мерки или налагането на санкция на нарушител. ... е налице правомощие и задължение за предприемане на допустимите по закон действия за предизвикване от страна на задълженото лице на поведение, насочено към осигуряване на достъп до търсената услуга от страна на електроразпределителното дружество“. Бездействието, за да е годно самостоятелно основание за имуществена отговорност на административния орган, трябва да е бездействие на орган, който е овластен да извърши съответното действие, да е материално незаконосъобразно или да са нарушени поне съществено административнопроизводствените правила, доколкото ги има, т. е. бездействието е противоправно само когато административният орган е бил длъжен да действа и то по-точно определен начин, т. е. в хипотезата на обвързана компетентност.

В чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, изм. бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., е предвидено, че Комисията изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. От така цитираната разпоредба следва, че с нея е въведено задължение на KEVR при наличие на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия да измени определените премии независимо в каква посока е изменението. Видно от така посочената разпоредба KEVR има задължението да измени определените премии при наличие на две предпоставки: 1) да е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия и 2) изминал 6-месечен период. Граматическото тълкуване на посочената разпоредба води до извод, че KEVR при наличие на съществено изменение действа в условията на обвързана компетентност и в случай, че не е изменила определените премии в предходните 6 месеца (за регуляторния период), е длъжна да ги измени. KEVR няма възможност да преценява дали да изпълни или да не изпълни задължението, което ѝ е вменено със закон. Като цяло неупражняването на компетентност от страна на административните органи представлява сериозно закононарушение – правомощието е не само предоставеното със закон право, но и задължението за упражняването му. Съвсем отделен въпрос е, че при изпълнението на задължението си KEVR следва да преценява как да постигне целения от закона резултат. Но това вече е преценка не дали задължението да бъде изпълнено, а единствено – как да бъде изпълнено. Настыпилите юридически факти – съществено отклонение и изтиchanе на 6-месечен период пораждат ясно и еднозначно задължение за органа да инициира производство по реда на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, което следва да бъде изпълнено, независимо от

оценката на последния. В конкретния случай необходимостта от произнасяне на административния орган възниква по силата на закона и приложимите във връзка с конкретния случай подзаконови нормативни актове. Задълженият правен субект КЕВР дължи определено поведение, насочено към упражняване на дадените му от законодателя правомощия, насочени към урегулиране на обществени отношения, имащи особена значимост за отделния участник в гражданския оборот, който в случая е поставен в положение, в което следва да се съобрази с ограничената възможност да получи премии в отговарящ на нормативните изисквания размер и в този смисъл исковата претенция е насочена към репариране на вреди, настъпили в резултат на непредприетите своевременно действия по иницииране на производство по изменение на премиите и съответно издаване на решение за тяхното изменение, ако са налице предвидените в нормативните разпоредби условия.

В този смисъл неоснователни са доводите на ответника, че органът в случая действа в условията на оперативна самостоятелност и решенето на КЕВР дали да измени приетите за регуляторния/ценовия период премии е изцяло в оперативната самостоятелност на административния орган. Този извод се опровергава и от историческото тълкуване на посочената разпоредба, чиято редакция до 13.10.2023 г. е предвиждала, че Комисията има право при необходимост да измени определените премии, както към настоящия момент е формулирано правомощието на КЕВР по ал. 1 на чл. 32б от ЗЕ да изменя утвърдените цени на електрическа енергия и пр. За разлика от предходната редакция (действаща до 13.10.2023 г.) понастоящем КЕВР има задължението да измени определените премии при наличие на горепосочените предпоставки и това следва от използванятия от законодателят израз в чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, изм. бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., а именно „КЕВР изменя определените премии“, т.e. законодателят е въвел задължението за КЕВР да ги изменя при наличие на горепосочените предпоставки и в този случай Комисията действа при условията на обвързана компетентност. В случая за КЕВР съществува нормативно определено с чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ задължение при наличие на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия да измени определените премии, като не може да прави това по-често от веднъж на 6 месеца.

Първата предпоставка, за да възникне задължението на КЕВР по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ за изменение на определените премии, е наличие на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар. Съгласно легалната дефиниция на това понятие по смисъла на § 1, т. 16а от ДР на Наредбата № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия НРЦЕЕ съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар е налице, ако това изменение е в размер над 15 на сто. Наличието на цитираната легална дефиниция опровергава твърдението на ответника, че преценката за това дали е налице съществено изменение е оставена на дискрецията на регулятора. Както се установява и от приетите по делото заключения по назначените основна и допълнителна съдебно-икономическа в Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия е въведена Методика за определяна на прогнозна пазарна цена. Ето защо в настоящия случай следва да бъде извършена преценка дали за посочения период е налице съществено изменение. В приетото по делото основно заключение по назначената съдебно-икономическа експертиза вештото лице е дало отговор, че е налице съществено изменение, като е посочило и точния му размер, а именно – 27,7%, който процент безспорно превишава

законовоопределения от 15%. В случая съдът не кредитира изводите на вещото лице от изгответеното и прието по делото допълнително заключение, тъй като за основа на изчисленията в него вещото лице е ползвало данните към м. ноември 2023 г., което е некоректно, доколкото изменението на премиите се прави на базата на данни към месец декември, тъй като премиите се изменят на база месец декември от 01 януари на следващата година и такава е и практиката на КЕВР от 2023 г. и 2025 г., а отдално от това данните към месец декември са по-близки до периода и относими към прогнозата, която следва да се направи. Изцяло такъв е възприетият подход от КЕВР и в Решение № Ц-1 от 01.01.2025 г. за изменение на определените с Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г. премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталirана мощност 500 kW и над 500 kW, считано от 01.01.2025 г.

След като от събранието по делото доказателства, в т. ч. и заключенията по допуснатите съдебно-икономически експертизи, е установено наличието на съществено изменение по смисъла на закона, за КЕВР е съществувало нормативно установлено задължение да инициира производство и съответно да измени определените премии, считано от 01.01.2024 г. В конкретния случай настоящият съдебен състав счита, че към 01.01.2024 г. КЕВР е имала задължението да измени размера на премиите, тъй като, от една страна, е било налице съществено изменение над 15%, а именно 27,7 % съгласно заключението на вещото лице, а, от друга страна, макар че изменението на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ влиза в сила от 13.10.2023 г., от 01.01.2024 г. за КЕВР е съществувало задължение да измени определените премии, тъй като е изминал период повече от 6 месеца, считано от последното изменение с Решение № Ц -13/30.06.2023 г. Не може да се възприеме доводът на ответника, че шестмесечният период следва да започне от влизане в сила на закона, тъй като не такава е логиката на закона, запазена и след изменението на процесната разпоредба, в сила от 13.10.2024 г., а именно актуализация да се извърши на всеки шестмесечен период, в този смисъл се въвежда и задължително пред приемане на действия по изменение на премиите на шестмесечен период, ако са налице съответните условия. Изискването за спазване на 6-месечния период съществува и в предходните редакции на чл. 31б ал. 2 от ЗЕ и в този смисъл законодателят не отстъпва от разбирането за необходимост от актуализация на премиите в 6-месечен период.

Втората предпоставка за изменение на премиите, която трябва да е налице, за да възникне за КЕВР нормативно определеното с чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ задължение за изменение на премиите е спазване на 6-месечния период. Не се спори по делото, както бе посочено и по-горе, че след Решение Ц-13/30.06.2023 г. размерът на премиите не е променян до изменението им с Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г. В този смисъл безспорно по делото е установлено и не се спори между страните, че до крайната дата на исковия период - 30.06.2024 г. не е имало изменение на премиите от страна на КЕВР в изпълнение на задължението и по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ. Предвид наличието на Решение от 30.06.2023 г. и изискването на законодателя за изменение на премиите „не по-често от веднъж на 6 месеца“, което като изискване е запазено и в настоящата, и в предходните редакции на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ е недопустимо след Решение на КЕВР от 30.06.2023 г. преди изтичане на законовоопределения 6-месечен период да бъде прието ново решение за изменение на премиите.

С оглед на горното съдът намира, че правилно исковият период е определен от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., когато КЕВР приема Решение от 30.06.2024 г. за ново изменение на премиите. Неоснователни са възраженията на ответника, че по отношение на премиите регуляторният/ценови период започва от 01.07. на съответната година и е с продължителност до 30.06. на следващата година, когато КЕВР е задължена да приема ново решение на основание чл. 21, ал. 1, т. 86 от ЗЕ. Разпоредбата на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ изрично предвижда 6-месечен период на

изменение, поради което не може да се приеме, че периодът за изменения е от 01.07 до 30.06. на следващата календарна година, т.е. една цяла календарна година.

Настоящият съдебен състав намира, че в случая е налице незаконосъобразно бездействие от страна на задължения административен орган – КЕВР, свързано с неизпълнение на правомощие и задължение за предприемане на изискуемите по силата на закона действия, с оглед защита на обществения интерес е създаден режим, при който компетентният орган разполага с достатъчно по брой и интензитет инструменти по закон, в този смисъл задълженията правен субект дължи определено поведение, насочено към упражняване на дадените му от законодателя правомощия, което в случая не е изпълнено. От събраните по делото доказателства и анализа на относимите законови разпоредби следва, че в случая е установено незаконосъобразно бездействие от страна на КЕВР да инициира производство и при наличие на изискуемите условия да измени определените премии съгласно разпоредбата на чл. 32б, ал. 1 от ЗЕ.

Констатираното бездействие е при изпълнение на административна дейност, доколкото КЕВР е държавен орган и определянето на премиите съгласно чл. 32б, ал. 2 от ЗЕ е свързано с правомощията му по определянето на енергийната политика, регулирането и контрола съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗЕ.

Следователно, налице е първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ – незаконосъобразно бездействие при или повод изпълнение на административна дейност.

От събраните по делото доказателства се установява и наличието на претърпени от ищеща вреди – пропуснати ползи. Съдържанието на понятието вреда не е дефинирано от законодателя. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на лицето, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние. Имушенствените вреди представляват разликата между имущественото състояние на засегнатото лице след неблагоприятното въздействие върху неговото имущество и имущественото състояние, което би имало това лице, ако нямаше засягане, т.е. ако върху неговото имущество не бе осъществено неблагоприятното засягане. Тази разлика между посочените две величини представлява имуществената вреда, за която причинителят на неблагоприятното въздействие отговаря. Съгласно доктрината и съдебната практика имуществените вреди са вредите, които се изразяват в едно обективно намаляване на имущественото състояние на увреденото от незаконосъобразния акт, действие или бездействие лице и са два вида: претърпяна загуба, която се състои в пряко засягане на налични блага и пропусната полза – неосъществено (пропуснато) сигурно увеличаване на имуществото на увреденото лице, което не е настъпило единствено по причина на незаконосъобразния акт, действие или бездействие. В настоящия случай се претендират пропуснати ползи. Пропуснатата полза следва да представлява реална, а не хипотетична вреда. Това предположение винаги трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото и не може да почива на логическо допускане за закономерно настъпване на увеличаването (В този смисъл Тълкувателно решение № 3 от 12.12.2012 г. на ВКС по ТД 3/2012 г.). Пропуснати ползи са налице, когато неблагоприятното въздействие е осуетило едно сигурно увеличаване на имуществото на засегнатото лице, т.е. пропуснатата полза е едно неосъществено поради неблагоприятното въздействие сигурно увеличаване на имуществото. В случая, като не е получил премиите в размера, в който е следвало да бъдат изменени от КЕВР, за ищеща е настъпила вреда от бездействието на административния орган, която представлява

разликата между изплатените му премии през исковите периоди и тези, които биха били изплатени, ако органът не бе бездействал и бе изпълнил задължението си по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ да ги измени. Безспорно е установено от веществото лице по назначената по делото съдебно-икономическа експертиза, че е налице разлика (посочена и като размер) между реализираните приходи от премии от „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД, изплатени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. и приходите, които биха били реализирани от ищеща при коригирани премии (посочени като размер), ако КЕВР своевременно беше изпълнила задължението си по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ. В този смисъл съдът намира, че налице е и втората предпоставка за ангажиране на отговорността на ответника, а именно претърпяна вреда от страна на ищеща от това незаконосъобразно бездействие.

В мотивите на тълкувателно решение № 1/15.03.2017 г. по тълк. дело № 2/2016 г. на Върховен административен съд е изяснен въпросът какво е съдържанието на употребените в чл. 4 от ЗОДОВ понятия - пряка и непосредствена последица от увреждането. Легална дефиниция на тези понятия законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действията от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия. Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение. В практиката на Върховен касационен съд, обективирана в Решение № 81/27.01.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че „... непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите“. С оглед на гореизложеното съдът намира, че между незаконосъобразното бездействие на ответника и вредата, претърпяна от ищеща, в конкретния случай е налице пряка причинна връзка. Доколкото премиите се изплащат от ФСЕС в размера, определен от КЕВР, която е натоварена с властнически правомощия по регулиране на дейностите в областта на енергетиката, между незаконосъобразното бездействие и причинените вреди под формата на пропуснати ползи е налице пряка причинна връзка. Между установеното бездействие на ответника и вредата, претърпяна от ищеща, е налице пряка причинна връзка, а не прекъсната и опосредена от склонения между ищеща и ФСЕС Договор за компенсиране на премии № ВЕИ-144 от 27.06.2019 г., тъй като размерът на премиите, определен от КЕВР, е задължителен за тях по силата на правомощаването на ответника от закона да го определя. Следователно, след като ответникът КЕВР е бездействал, като не е изменил премиите в нарушение на закона, Комисията следва да носи и отговорност за вредите, причинени от това бездействие. В този смисъл е преобладаващата и най-нова практиката на Върховен административен съд, обективирана в Решение № 1030 от 27.01.2021 г. по адм. д. № 8886/2020 г. по описа на ВАС, Решение № 1757 от 10.02.2021 г. по адм. д. № 5667/2020 г. по описа на ВАС, Решение № 1105 от 28.01.2021 г. по адм. д. № 904/2020 г. по описа на ВАС, Решение № 9216 от 17.08.2021 г. по адм. д. № 9683/2020 по описа на ВАС, Решение № 17672 от 23.12.2019 г. по адм. д. № 4340/2019 г. по описа на ВАС, Решение № 9212 от 17.08.2020 г. по адм. д. № 9684/2020 г. по описа на ВАС и др.

За определяне на конкретния размер на претендираните имуществени вреди за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., както бе посочено и по-горе, са назначени две съдебно-икономически експертизи по делото (основна и допълнителна), в заключенията по които са изчислени прогнозната пазарна цена на електрическата енергия за оставащия срок от периода 01.01.2024 г. – 30.06.2024 г., прогнозната пазарна цена за групата на производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, премията, която е следвало да бъде определена за група „производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия“, в частност за „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД за исковия период, размерът па приходите, които ищещът би получил за този период, ако за произведената от ФЕЦ електрическа енергия е получило така определената премия, съответно е определен размерът на разликата за исковия период между реално получените премии и премиите, които би получило при коригиран размер на премията от КЕВР. Заключенията по назначените експертизи са приети без възражения от страните, като спорът между тях е относно това кой вариант от експертизите съдът следва да кредитира и как следва да бъде изчислено изменението между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар, размера на премията и съответно размера на пропуснатите от ищеща ползи. Вещото лице е дало заключението си в различни варианти въз основа на приложените по делото доказателства и отделно от това е изискало с писмено искане от КЕВР данни за цени на български фючърси на ЕЕХ (E. energy E.) за първото и второто тримесечие за 2024 г., събирана към м. ноември и декември 2023 г. и за второто тримесечие на 2024 г., събирана към м. март 2024 г. В мотивната част на СИЕ е посочено, че при изготвяне на заключението вещото лице е ползвало ЗЕ, Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия и въведената в нея Методика за определяне на прогнозна пазарна цена - Раздел III „а“.

В заключението по основната съдебно-икономическа експертиза е посочено, че отклонението на определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. с решение № Ц-13/30.06.2023 г. 256,37 лева/МВтч спрямо постигнатата цена на пазар „Ден напред“ на БНЕБ до м.12.2023 г. и прогнозна цена за оставащия срок от периода – първо полугодие на 2024 г. - 185,47 лева/МВтч е 27.7 % и това отклонение, което в края на м. декември 2023 г., е 27.7%, превишава 15%, поради което са налице условията за изменение на премиите, изплащани от ФСЕС за електрическа енергия, произведена от възстановяви източници. Вещото лице е определило прогнозната пазарна цена за периода 01.01.2024 г. – 30.06.2024 г. по данни на Европейската енергийна борса, представени по делото от КЕВР (фючърси за българския пазар на Европейската енергийна борса за месец декември 2023 г.). Съгласно констатациите в заключението вещото лице е взело предвид данните средно м. юли - м. декември 2023 г. за постигната цена на пазар „Ден напред“ на Българска независима енергийна борса. Вещото лице е посочило, че премия се изплаща от ФСЕС до достигане на количество от 5 587 164 кВтч и видно от заключението до края на м. юни 2024 г. това количество не е достигнато, поради което премия се дължи за всички количества за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. Премията за съответната групата производители се определя като разлика между приложимата преференциална цена и прогнозната цена за тази група, коригирана с относимия коефициент. Приложимата преференциална цена е 699,11 лева/МВтч. При определяне на конкретните стойности вещото лице е възприело и приложило възприетия от КЕВР подход в Решение № Ц-13/30.06.2023 г. При прогнозна цена за базов товар към края на м. декември 2023 г. с корекция 5 % надолу 181, 01 лева/МВтч; групов коефициент, изчислен от КЕВР в Решение № Ц-13/30.06.2023 г. - 0, 97619 и прогнозна пазарна цена за групата на производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия с корекция в размер на 5 % надолу в размер на 176,70 лева/ /МВтч., премията за електрическа енергия, произведена от слънчева

енергия при преференциална цена 699,11 лева/МВтч, е изчислена на 522,41 лева/МВтч. Вещото лице е посочило, че при премия 522,41 лева, след приспадане на получените премии за исковия период, ищецът „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД би получил като разлика между реализираните приходи от премии, изплатени от ФСЕС и приходите от коригираната премия 177 156,56 лева, както следва: 14 199,01 лева за м.01.2024 г., 20 084,61 лева за м.02.2024 г., 27 147,33 лева за м.03.2024 г., 33 989,34 лева за м.04.2024 г., 37 814,98 лева за м.05.2024 г. и 43 921,29 лева за м.06.2024 г. Определен е размерът на пропуснатите ползи и при премия в размер на 518,06 лева/МВтч (без прилагане на корекция от 5% надолу).

В допълнителното заключение вещото лице е взело предвид данните средно м.юли - м.ноември 2023 г. за постигната цена на пазар „Ден напред“ на Българска независима енергийна борса и предоставената от КЕВР информация за цени на тримесечни фючърси за м.ноември 2023 г. за изчисляване на средна прогнозна цена за български фючърси само за първото тримесечие на 2024 г. Посочило е, че в края на м. ноември 2023 г. прогнозната пазарна цена за базов товар за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. на база постигната цена на електрическата енергия за периода 01.07.2023 г. - 30.11.2023 г. е 199,27 лева/МВтч и прогнозна цена за оставащия срок от периода на ЕЕХ по Н1 2024 г. се изчислява в размер на 219,00 лева/МВтч. На базата на тези данни вещото лице е дало заключение, че отклонението на определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. с решение №Ц-13/30.06.2023 г. 256,37 лева/МВтч спрямо постигнатата цена на пазар „Ден напред“ на БНЕБ до м.11.2023 г. и прогнозна цена за оставащия срок от периода по данни само за първото тримесечие на 2024 г. и по данни за м.ноември.2023 г. – 219,00 лева/МВтч е 14.6 %, като по този начин дава заключение, че не е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

Както бе посочено о по-горе, съдът не кредитира заключението на допълнителната съдебно-икономическа експертиза и направените в нея изчисления, тъй като за основа на изчисленията са взети предвид данните за м. ноември 2023 г., което е неправилно поради изложените по-горе съображения. В заключението по основната съдебно-икономическа експертиза, което съдът кредитира като обосновано, професионално и обективно, вещото лице е определило размерите на база данните към декември 2023 г. и по използваната от КЕВР методика, в това число и с корекция надолу в размер на 5%, какъвто е възприетият и прилаган подход от КЕВР. Както бе посочено и по-горе, вещото лице е дало заключение, че при премия 522,41 лева, след приспадане на получените премии за исковия период, ищецът „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД би получил като разлика между реализираните приходи от премии, изплатени от ФСЕС и приходите от коригираната премия 177 156,56 лева, както следва: 14 199,01 лева за м.01.2024 г., 20 084,61 лева за м.02.2024 г., 27 147,33 лева за м.03.2024 г., 33 989,34 лева за м.04.2024 г., 37 814,98 лева за м.05.2024 г. и 43 921,29 лева за м.06.2024 г. Съдът намира, че в тези размери следва да бъдат уважени обективно кумултивно съединените искове, предявени от „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД (т. 5.2 от заключението по основната съдебно-икономическа експертиза), т.е. изцяло следва да бъде уважена исковата претенция относно главниците съгласно изменението й, допуснато от съда с протоколно определение от 21.10.2024 г.

Основателността на главния иск обуславя и основателност на акцесорната претенция за заплащане на лихви върху главниците на присъжданите обезщетения. Върху определените като обезщетения за непозволено увреждане суми се дължи законната лихва от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. В случая следва да се приложи разрешението, дадено с Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. №

3/2004 г., ОСГК и по т. 4 от ТР № 3/22.04.2005 г. по тълк. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, според което изискуемостта на законната лихва върху обезщетението е от момента на преустановяването на незаконни действия или бездействия на административните органи, т.е. от 01.07.2024 г. в конкретния случай. За изчисляване на законната лихва не са необходими специални знания, с оглед на което размерът на законната лихва възлиза на 9 993,66 лева, т.е. следва да бъде уважена исковата претенция относно лихвите съгласно изменението й, допуснато от съда с протоколно определение от 21.10.2024 г.

Следователно, исковете следва да бъдат уважени в общ размер на 187 150,20 лева, който е претендираният размер от ищеща съгласно изменението на исковата претенция, допуснато от съда с протоколно определение от 21.10.2025 г., от които главница в размер на 177 156,56 лева и законна лихва размер на 9 993,66 лева за периода от преустановяване на бездействието, т.е. от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба 26.11.2024 г., както следва:

- 14 199,01 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.01.2024 г. – 31.01.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 800,99 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- 20 084,61 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.02.2024 г. – 29.02.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 133 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- 27 147,33 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.03.2024 г. – 31.03.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 531,42 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- 33 989,34 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.04.2024 г. – 30.04.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 1 917,39 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- 37 814,98 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.05.2024 г. – 31.05.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 2 133,20 лева, считано от 01.07.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- 43 921,29 лева – обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи) от бездействието на КЕВР да измени премията за периода 01.06.2024 г. – 30.06.2024 г., ведно със законната лихва върху тази сума в размер на 2 477,66 лева, считано от 01.08.2024 г. до датата на предявяване на исковата молба – 26.11.2024 г.;
- законна лихва върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба – 26.11.2024 г. до датата на окончателното изплащане на претендираните обезщетения, както и законната лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба 16.11.2024 г. до датата на окончателно изплащане на дължимите суми.

С оглед основателността на главния иск, предявеният в условията на евентуалност иск за присъждане на обезщетението на основание чл. 2в, ал. 1, т. 1 от ЗОДОВ не следва да се разглежда.

Предвид изхода на спора и своевременното искане на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ ответникът следва да бъде задължен да заплати разноските по производството в общ размер на 2 250 лева съгласно представения по делото списък, от които 50 лева държавна такса и 2 200 лева

възнаграждение за вещо лице. Адвокатско възнаграждение не се претендира.

Вoden от горното Административен съд София-град, Първо отделение, 26 състав:

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Комисия за енергийно и водно регулиране да заплати на „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], представлявано от Управлятеля В. Г. С. сумата от 187 050,20 (сто осемдесет и седем хиляди и петдесет лева и двадесет стотинки) лева, от които 177 156,56 (сто седемдесет и седем хиляди сто петдесет и шест лева и петдесет и шест стотинки) лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 316, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ), представляващи пропуснати ползи в размер на разликата между реализираните от ищеща приходи от премии, изплатени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) и приходите, които "ЕКО ДРАЧЕВО" ООД би получило, ако КЕВР беше изпълнила законовото си задължение да измени определените премии, за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., и законна лихва за забава в размер на 9 993,66 (девет хиляди деветстотин деветдесет и три лева и шестдесет и шест стотинки) за периода от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба 26.11.2024 г., ведно със законната лихва върху главницата (претендиралото обезщетение) за периода от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на дължимите суми.

ОСЪЖДА Комисия за енергийно и водно регулиране да заплати на „ЕКО ДРАЧЕВО“ ООД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], представлявано от Управлятеля В. Г. С. сумата от 2 250 (две хиляди двеста и петдесет) лева разносчи по делот.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщението.

Съдия: